

Linji gwida

Dwar l-esternalizzazzjoni lil fornituri ta' servizz ta' cloud

Werrej

1	Kamp ta' applikazzjoni.....	3
2	Referenzi legiżlattivi, taqsiriet u definizzjonijiet	4
2.1	Referenzi legiżlattivi	4
2.2	Taqsiriet.....	5
2.3	Definizzjonijiet.....	5
3	Għan	7
4	Obbligi ta' konformità u rapportar	7
4.1	Status tal-linji gwida	7
4.2	Rekwiżiti ta' rapportar.....	7
5	Linji gwida dwar l-esternalizzazzjoni lil fornituri ta' servizz ta' cloud	8
	Linja Gwida 1. Governanza, sorveljanza u dokumentazzjoni.....	8
	Linja Gwida 2. Analizi ta' qabel l-esternalizzazzjoni u diliġenza dovuta	10
	Linja Gwida 3. Elementi kuntrattwali ewlenin	12
	Linja Gwida 4. Sigurtà tal-informazzjoni	13
	Linja Gwida 5. Strategiji ta' ħruġ.....	14
	Linja Gwida 6. Drittijiet ta' Aċċess u ta' Awditjar	15
	Linja Gwida 7. Subesternalizzazzjoni.....	17
	Linja Gwida 8. Notifika bil-miktub lill-awtoritajiet kompetenti.....	18
	Linja Gwida 9. Superviżjoni tal-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud	19

1 Kamp ta' applikazzjoni

Min?

1. Dawn il-linji gwida japplikaw għall-awtoritajiet kompetenti u għal (i) depożitarji ta' fondi ta' investiment alternattivi (AIFs) imsemmija fl-Artikolu 21(3)(c) u fl-Artikolu 21(3), it-tielet subparagrafu, tal-AIFMD, meta ma jkunux entitajiet finanzjarji li għalihom tapplika d-DORA, u (ii) depożitarji tal-UCITS imsemmija fl-Artikolu 23(2)(c) tad-Direttiva UCITS, meta ma jkunux entitajiet finanzjarji li għalihom tapplika d-DORA.¹

Xiex?

2. Dawn il-linji gwida japplikaw fir-rigward tad-dispożizzjonijiet li ġejjin:
 - a) B'referenza għad-depożitarji tal-AIFs: l-Artikolu 21 tal-AIFMD; l-Artikolu 98 tar-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) 2013/231;
 - b) B'referenza għad-depożitarji tal-UCITS: l-Artikoli 22, 22a, 23(2) tad-Direttiva UCITS; l-Artikolu 32 tad-Direttiva tal-Kummissjoni 2010/43/UE; l-Artikoli 2(2)(j), 3(1), 13(2), 15, 16 u 22 tar-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) Nru 2016/438.

Meta?

3. Dawn il-linji gwida japplikaw mid-data tal-pubblikazzjoni tagħhom fuq is-sit web tal-ESMA fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE u għall-arranġamenti kollha ta' esternalizzazzjoni tal-cloud li jsiru, jiġġeddu jew jiġu emendati f'din id-data jew wara.
4. Fid-dawl tal-applikazzjoni tad-DORA, il-Linji Gwida preċedenti tal-ESMA dwar l-esternalizzazzjoni lill-fornituri tas-servizzi tal-cloud ma jibqgħux japplikaw għal dawk l-entitajiet finanzjarji soġġetti għad-DORA msemmija fl-Artikolu 2 tal-istess Regolament. Għad-depożitarji tal-AIFs u għad-depożitarji tal-UCITS imsemmija fil-paragrafu 1 hawn fuq, il-Linji Gwida preċedenti tal-ESMA dwar l-esternalizzazzjoni lill-fornituri tas-servizzi tal-cloud se jkomplu japplikaw sad-data tal-pubblikazzjoni ta' dawn il-linji gwida fis-sit web tal-ESMA fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE.

¹ Fir-rigward tal-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud, l-entitajiet finanzjarji kif definiti fl-Artikolu 2(1) u (2) tar-Regolament (UE) 2022/2554 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-reżiljenza operattiva diġitali għas-settur finanzjarju u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 1060/2009, (UE) Nru 648/2012, (UE) Nru 600/2014, (UE) Nru 909/2014 u (UE) 2016/1011 (Regolament DORA), huma suġġetti għar-regoli speċifiċi stabbiliti fir-Regolament DORA u r-Regolamenti Delegati u ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni.

2 Referenzi legiżlattivi, taqsiriet u definizzjonijiet

2.1 Referenzi legiżlattivi

Regolament tal-ESMA	Regolament (UE) Nru 1095/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jistabbilixxi Awtorità Superviżorja Ewropea (Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq) u li jemenda d-Deciżjoni Nru 716/2009/KE u jħassar id-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2009/77/KE ²
AIFMD	Direttiva 2011/61/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-8 ta' Ġunju 2011 dwar Maniġers ta' Fondi ta' Investiment Alternattivi u li temenda d-Direttivi 2003/41/KE u 2009/65/KE u r-Regolamenti (KE) Nru 1060/2009 u (UE) Nru 1095/2010 ³
Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) 2013/231	Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) 2013/231 tad-19 ta' Diċembru 2012 li jissupplimenta d-Direttiva 2011/61/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward tal-eżenzjonijiet, il-kundizzjonijiet ġenerali tal-operat, id-depożitarji, l-ingranaġġ, it-trasparenza u s-superviżjoni ⁴
Direttiva tal-UCITS	Direttiva 2009/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-koordinazzjoni ta' liġijiet, regolamenti u dispożizzjonijiet amministrattivi fir-rigward tal-imprizi ta' investiment kollettiv f'titoli trasferibbli (UCITS) ⁵
Direttiva tal-Kummissjoni 2010/43/UE	Direttiva tal-Kummissjoni 2010/43/UE tal-1 ta' Lulju 2010 li timplimenta d-Direttiva 2009/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward tar-rekwiżiti organizzazzjonali, il-konflitti ta' interess, il-kondotta fin-negozju, l-immaniġġjar tar-riskji u l-kontenut tal-ftehim ta' bejn id-depożitarju u l-kumpanija maniġerjali ⁶
DORA	Ir-Regolament (UE) 2022/2554 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2022 dwar ir-reżiljenza operazzjonali diġitali għas-settur finanzjarju u li jemenda r-

² ĠU L 331, 15.12.2010, p. 84

³ ĠU L 174, 1.7.2011, p. 1

⁴ ĠU L 83, 22.3.2013, p. 1

⁵ ĠU L 302, 17.11.2009, p. 32

⁶ ĠU L 176, 10.7.2010, p. 42

Regolamenti (KE) Nru 1060/2009, (UE) Nru 648/2012, (UE) Nru 600/2014, (UE) Nru 909/2014 u (UE) 2016/1011⁷

GDPR

Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' *data* personali u dwar il-moviment liberu ta' tali *data*, u li jħassar id-Direttiva 95/46/KE⁸

2.2 Taqsiriet

CSP

Fornitur ta' servizz ta' cloud

ESMA

Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq

UE

Unjoni Ewropea

2.3 Definizzjonijiet

funzjoni

tfisser kwalunkwe proċess, servizz jew attività;

funzjoni kritika jew importanti

tfisser kwalunkwe funzjoni li d-difett jew in-nuqqas fil-prestazzjoni tagħha jagħmel ħsara materjali lil:

- a) il-konformità ta' ditta mal-obbligi tagħha skont il-leġiżlazzjoni applikabbli;
- b) il-prestazzjoni finanzjarja ta' ditta; jew
- c) is-solidità jew il-kontinwità tas-servizzi u l-attivitajiet ewlenin ta' ditta;

servizzi ta' cloud

tfisser servizzi pprovduti bl-użu tal-cloud computing;

cloud computing jew cloud⁹

tfisser paradigma li tippermetti aċċess għan-network għal ġabra skalabbli u flessibbli ta' riżorsi fiżiċi jew virtwali li jistgħu jiġu kondiviżi (pereżempju servers, sistemi operattivi, networks, software, applikazzjonijiet, u tagħmir

⁷ ĠU L 333, 27.12.2022, p. 1–79

⁸ ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1-88

⁹ Il-cloud computing ta' spiss jitqassar għal "cloud". It-terminu "cloud" jintuża matul il-bqija tad-dokument għall-faċilità ta' referenza.

	tal-ħżin) bi proviżjonament self-service u amministrazzjoni fuq talba;
<i>fornitur ta' servizz ta' cloud</i>	tfisser parti terza li tipprovdi servizzi ta' cloud taħt arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud;
<i>arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud</i>	tfisser arranġament ta' kwalunkwe forma, inklużi arranġamenti ta' delega, bejn: (i) ditta u CSP li permezz tagħhom dak is-CSP iwettaq funzjoni li altrimenti titwettaq mid-ditta nnifisha; jew (ii) ditta u parti terza li mhijiex CSP, iżda li tiddependi b'mod sinifikanti minn CSP biex twettaq funzjoni li altrimenti titwettaq mid-ditta nnifisha. F'dan il-każ, referenza għal "CSP" f'dawn il-linji gwida għandha tinqara bħala referenza għal tali parti terza.
<i>subesternalizzazzjoni</i>	tfisser sitwazzjoni fejn is-CSP jittrasferixxi ulterjorment il-funzjoni esternalizzata (jew parti minn dik il-funzjoni) lil fornitur ta' servizz ieħor taħt arranġament ta' esternalizzazzjoni;
<i>mudell ta' implimentazzjoni tal-cloud</i>	tfisser il-mod li bih il-cloud tista' tiġi organizzata abbażi tal-kontroll u l-kondiviżjoni ta' riżorsi fiżiċi jew virtwali. Il-mudelli ta' implimentazzjoni tal-cloud jinkludu clouds komunitarji ¹⁰ , ibridi ¹¹ , privati ¹² u pubbliċi ¹³ ;
<i>ditti</i>	a) depożitarji msemija fl-Artikolu 21(3)(c) u fl-Artikolu 21(3), it-tielet subparagrafu, tal-AIFMD ("depożitarji ta' fondi ta' investiment alternattivi (AIFs)"); b) depożitarji msemija fl-Artikolu 23(2)(c) tad-Direttiva UCITS ("depożitarji tal-UCITS").

¹⁰ Mudell ta' implimentazzjoni tal-cloud fejn is-servizzi ta' cloud jappoġġaw esklużivament u huma kondiviżi minn gabra speċifika ta' klijenti tas-servizzi ta' cloud li għandhom rekwiżiti kondiviżi u relazzjoni ma' xulxin, u fejn ir-riżorsi jkunu kkontrollati minn tal-anqas membru wieħed ta' din il-gabra;

¹¹ Mudell ta' implimentazzjoni tal-cloud li juża mill-inqas żewġ mudelli differenti ta' implimentazzjoni tal-cloud

¹² Mudell ta' implimentazzjoni tal-cloud fejn is-servizzi ta' cloud jintużaw esklużivament minn klijent wieħed tas-servizz ta' cloud u r-riżorsi jkunu kkontrollati minn dak il-klijent tas-servizz ta' cloud

¹³ Mudell ta' implimentazzjoni tal-cloud fejn is-servizzi ta' cloud huma potenzjalment disponibbli għal kwalunkwe klijent tas-servizz ta' cloud u r-riżorsi jkunu kkontrollati mill-fornitur tas-servizz ta' cloud

3 Għan

5. Dawn il-linji gwida huma bbażati fuq l-Artikolu 16(1) tar-Regolament tal-ESMA. L-oġġettivi ta' dawn il-linji gwida huma li jiġu stabbiliti prattiki superviżorji konsistenti, effiċjenti u effettivi fi ħdan is-Sistema Ewropea ta' Superviżjoni Finanzjarja (SESF) u li tiġi żgurata l-applikazzjoni komuni, uniformi u konsistenti tar-rekwiżiti msemija fit-Taqsima 1.1 taħt l-intestatura "Xiex?" fejn id-ditti jesternalizzaw lis-CSPs. B'mod partikolari, dawn il-linji gwida għandhom l-għan li jgħinu lid-ditti u lill-awtoritajiet kompetenti jidentifikaw, jindirizzaw u jimmonitorjaw ir-riskji u l-isfidi li jirriżultaw mill-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud, mit-teħid tad-deċiżjoni li jesternalizzaw, l-għażla ta' fornitur ta' servizz ta' cloud, il-monitoraġġ tal-attivitajiet esternalizzati sal-provvista ta' strateġiji ta' ħruġ.

4 Obbligi ta' konformità u rapportar

4.1 Status tal-linji gwida

6. F'konformità mal-Artikolu 16(3) tar-Regolament tal-ESMA, l-awtoritajiet kompetenti u d-ditti għandhom jaġmlu kull sforz biex jikkonformaw ma' dawn il-linji gwida.
7. L-awtoritajiet kompetenti li għalihom japplikaw dawn il-linji gwida għandhom jikkonformaw billi jinkorporawhom fl-oqfsa legali u/jew superviżorji nazzjonali tagħhom kif ikun xieraq, inkluż fejn linji gwidi partikolari jkunu primarjament immirati lejn id-ditti. F'dan il-każ, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jiżguraw, permezz tas-superviżjoni tagħhom, li d-ditti jikkonformaw mal-linji gwida.

4.2 Rekwiżiti ta' rapportar

8. Fi żmien xahrejn mid-data tal-pubblikazzjoni tal-linji gwida fuq is-sit web tal-ESMA fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE, l-awtoritajiet kompetenti li għalihom japplikaw dawn il-linji gwida jridu jinnotifikaw lill-ESMA jekk (i) jikkonformawx, (ii) ma jikkonformawx, iżda beħsiebhom jikkonformaw, jew (iii) ma jikkonformawx u ma għandhomx l-intenzjoni li jikkonformaw mal-linji gwida.
9. F'każ ta' nuqqas ta' konformità, l-awtoritajiet kompetenti jridu jinnotifikaw ukoll lill-ESMA fi żmien xahrejn mid-data tal-pubblikazzjoni tal-linji gwida fuq is-sit web tal-ESMA fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE bir-raġunijiet tagħhom għan-nuqqas ta' konformità mal-linji gwida. Mudell għan-notifiki huwa disponibbli fuq is-sit web tal-ESMA. Ladarba l-mudell jimtela, dan għandu jiġi trażmess lill-ESMA.
10. Id-ditti mhumiex meħtieġa jirrapportaw jekk jikkonformawx ma' dawn il-linji gwida.

5 Linji gwida dwar l-esternalizzazzjoni lil fornituri ta' servizz ta' cloud

Linja Gwida 1. Governanza, sorveljanza u dokumentazzjoni

11. Ditta għandu jkollha strategija ta' esternalizzazzjoni tal-cloud definita u aġġornata li tkun konsistenti mal-istrateġiji u l-politiki u l-proċessi interni rilevanti tad-ditta, inkluż fir-rigward tat-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni, is-sigurtà tal-informazzjoni, u l-ġestjoni tar-riskju operazzjonali.
12. Ditta għandha:
 - a) tassenja b'mod ċar ir-responsabbiltajiet għad-dokumentazzjoni, il-ġestjoni u l-kontroll tal-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud fi ħdan l-organizzazzjoni tagħha;
 - b) talloka biżżejjed riżorsi biex tiżgura konformità ma' dawn il-linji gwida u r-rekwiżiti legali kollha applikabbli għall-arranġamenti tagħha ta' esternalizzazzjoni tal-cloud;
 - c) tistabbilixxi funzjoni ta' sorveljanza tal-esternalizzazzjoni tal-cloud jew taħtar membri għolja tal-persunal li huma direttament responsabbli lejn il-korp maniġerjali u responsabbli mill-ġestjoni u s-sorveljanza tar-riskji tal-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud. Meta jikkonformaw ma' din il-linja gwida, id-ditti għandhom iqisu n-natura, l-iskala u l-kumplessità tan-negozju tagħhom, inkluż f'termini ta' riskju għas-sistema finanzjarja, u r-riskji inerenti għall-funzjonijiet esternalizzati u jiżguraw li l-korp maniġerjali tagħhom ikollu l-hiliet tekniċi rilevanti biex jifhem ir-riskji involuti fl-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud. Ditti żgħar u inqas kumpleksi għandhom tal-anqas jiżguraw diviżjoni ċara tal-kompiti u r-responsabbiltajiet għall-ġestjoni u s-sorveljanza tal-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud.
13. Ditta għandha timmonitorja l-prestazzjoni tal-attivitajiet, il-miżuri ta' sigurtà u l-aderenza mal-livelli tas-servizz maqbul mis-CSPs tagħha. Dan il-monitoraġġ għandu jkun ibbażat fuq ir-riskju, b'fokus primarju fuq il-funzjonijiet kritiċi jew importanti li jkunu ġew esternalizzati.
14. Ditta għandha tivvaluta mill-ġdid jekk l-arranġamenti tagħha ta' esternalizzazzjoni tal-cloud jikkonċernawx funzjoni kritika jew importanti perijodikament u kull meta r-riskju, in-natura jew l-iskala ta' funzjoni esternalizzata tkun inbidlet materjalment.
15. Ditta għandha żżomm regjistru aġġornat ta' informazzjoni dwar l-arranġamenti kollha tagħha ta' esternalizzazzjoni tal-cloud, b'distinzzjoni bejn l-esternalizzazzjoni ta' funzjonijiet kritiċi jew importanti u arranġamenti oħra ta' esternalizzazzjoni. Meta ssir distinzjoni bejn l-esternalizzazzjoni ta' funzjonijiet kritiċi jew importanti u arranġamenti oħra ta' esternalizzazzjoni, din għandha tipprovdi sommarju qasir tar-raġunijiet għaliex

il-funzjoni esternalizzata hija jew mhijiex meqjusa bħala kritika jew importanti. Filwaqt li tqis il-liġi nazzjonali, ditta għandha żżomm ukoll rekord tal-arrangamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud mitmuma għal perjodu ta' żmien xieraq.

16. Għall-arrangamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud li jikkonċernaw funzjonijiet kritiċi jew importanti, ir-reġistru għandu jinkludi mill-inqas l-informazzjoni li ġejja għal kull arrangament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud:

- a) numru ta' referenza;
- b) id-data tal-bidu u, kif applikabbli, id-data li jmiss tat-tiġdid tal-kuntratt, id-data tat-tmiem u/jew il-perjodi ta' avviż għas-CSP u għad-ditta;
- c) deskrizzjoni qasira tal-funzjoni esternalizzata, inkluża d-*data* li tiġi esternalizzata u jekk din id-*data* tinkludix *data* personali (pereżempju billi tingħata iva jew le f'qasam tad-*data* separat);
- d) kategorija assenjata mid-ditta li tirrifletti n-natura tal-funzjoni esternalizzata (pereżempju l-funzjoni tat-teknoloġija tal-informatika, il-funzjoni ta' kontroll), li għandha tiffacilita l-identifikazzjoni tat-tipi differenti ta' arrangamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud;
- e) jekk il-funzjoni esternalizzata tappoġġax l-operazzjonijiet tan-negozju li jkunu urġenti;
- f) l-isem u l-isem tad-ditta (jekk ikun hemm) tas-CSP, il-pajjiż tar-reġistrazzjoni tiegħu, in-numru tar-reġistrazzjoni korporattiva tiegħu, l-identifikatur tal-entità legali tiegħu (fejn disponibbli), l-indirizz irreġistrat tiegħu, id-dettalji ta' kuntatt rilevanti tiegħu u l-isem tal-kumpanija omm tiegħu (jekk ikun hemm);
- g) il-liġi regolatorja tal-arrangament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud u, jekk ikun hemm, l-għażla tal-ġurisdizzjoni;
- h) it-tip ta' servizzi ta' cloud u mudelli ta' implimentazzjoni u n-natura speċifika tad-*data* li għandha tinżamm u l-postijiet (jiġifieri reġjuni jew pajjiżi) fejn tali *data* tista' tinħażen;
- i) id-data tal-valutazzjoni l-aktar reċenti fir-rigward tal-kritikalità jew tal-importanza tal-funzjoni esternalizzata u d-data tal-valutazzjoni ppjanata li jmiss;
- j) id-data tal-valutazzjoni tar-riskju/tal-awditjar l-aktar reċenti tas-CSP flimkien ma' sommarju qasir tar-riżultati ewlenin, u d-data tal-valutazzjoni tar-riskju/tal-awditjar ippjanata li jmiss;
- k) il-korp individwali jew ta' teħid ta' deċiżjonijiet fid-ditta li jkun approva l-arrangament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud;
- l) fejn applikabbli, l-ismijiet ta' kwalunkwe subesternalizzatur li lilu tiġi subesternalizzata funzjoni kritika jew importanti (jew partijiet materjali tagħha), inklużi l-pajjiżi fejn is-subesternalizzaturi huma rreġistrati, fejn se jitwettag is-servizz subesternalizzat, u l-postijiet (jiġifieri reġjuni jew pajjiżi) fejn se tinħażen id-*data*;
- m) l-ispiża baġitarja annwali stmata tal-arrangament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud.

17. Għall-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud li jikkonċernaw funzjonijiet mhux kritiċi jew mhux importanti, ditta għandha tiddefinixxi l-informazzjoni li għandha tiġi inkluża fir-reġistru abbażi tan-natura, l-iskala u l-kumplessità tar-riskji inerenti għall-funzjoni esternalizzata.

Linja Gwida 2. Analizi ta' qabel l-esternalizzazzjoni u diliġenza dovuta

18. Qabel ma tidhol fi kwalunkwe arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud, ditta għandha:

- a) tivvaluta jekk l-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud jikkonċernax funzjoni kritika jew importanti;
- b) tidentifika u tivvaluta r-riskji rilevanti kollha tal-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud;
- c) twettaq diliġenza dovuta xierqa fuq is-CSP prospettiv;
- d) tidentifika u tivvaluta kwalunkwe kunflitt ta' interess li l-esternalizzazzjoni tista' tikkawża.

19. L-analiżi ta' qabel l-esternalizzazzjoni u d-diliġenza dovuta fuq is-CSP prospettiv għandhom ikunu proporzjonati man-natura, l-iskala u l-kumplessità tal-funzjoni li d-ditta biġisiebha testernalizza u r-riskji inerenti għal din il-funzjoni. Din għandha tinkludi mill-inqas valutazzjoni tal-impatt potenzjali tal-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud fuq ir-riskji operazzjonali, legali, ta' konformità u reputazzjonali tad-ditta.

20. F'każ li l-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud jikkonċerna funzjonijiet kritiċi jew importanti, ditta għandha wkoll:

- a) tivvaluta r-riskji rilevanti kollha li jistgħu jinġolqu bħala riżultat tal-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud, inklużi r-riskji b'rabta mat-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni, is-sigurtà tal-informazzjoni, il-kontinwità tal-operat, ir-riskji legali, ta' konformità u reputazzjonali, ir-riskji operazzjonali, u l-limitazzjonijiet possibbli ta' sorveljanza għad-ditta, li jirriżultaw minn:
 - i. is-servizz ta' cloud magħżul u l-mudelli ta' implimentazzjoni proposti;
 - ii. il-migrazzjoni u/jew il-proċessi ta' implimentazzjoni;
 - iii. is-sensittività tal-funzjoni u d-*data* relatata li tkun qed titqies biex tiġi esternalizzata u l-miżuri ta' sigurtà li jkun jeħtieġ li jittieħdu;
 - iv. l-interoperabbiltà tas-sistemi u l-applikazzjonijiet tad-ditta u tas-CSP, jiġifieri l-kapaċità tagħhom li jiskambjaw informazzjoni u jużaw b'mod reċiproku l-informazzjoni li tkun għet skambjata;
 - v. il-portabbiltà tad-*data* tad-ditta, jiġifieri l-kapaċità li tiġi ttrasferita faċilment id-*data* tad-ditta minn CSP għal ieħor jew lura lid-ditta;
 - vi. l-istabbiltà politika, is-sitwazzjoni tas-sigurtà u s-sistema legali (inklużi d-dispożizzjonijiet fis-seħħ dwar l-infurzar tal-liġi, id-dispożizzjonijiet tal-liġi

dwar l-insolvenza li japplikaw f'każ ta' falliment tas-CSP, il-liġijiet fis-seħħ dwar il-protezzjoni tad-*data* u jekk il-kundizzjonijiet għat-trasferiment tad-*data* personali lil pajjiż terz skont il-GDPR humiex issodisfati) tal-pajjiżi (fil-UE jew barra minnha) fejn il-funzjonijiet esternalizzati jkunu pprovduti u fejn id-*data* esternalizzata tkun maħżuna; f'każ ta' subesternalizzazzjoni, ir-riskji addizzjonali li jistgħu jinholqu jekk is-subesternalizzatur ikun jinsab f'pajjiż terz jew f'pajjiż differenti mis-CSP u, f'każ ta' katina ta' subesternalizzazzjoni, kwalunkwe riskju addizzjonali li jista' jinqala', inkluż fir-rigward tal-assenza ta' kuntratt dirett bejn id-ditta u s-subesternalizzatur li jwettaq il-funzjoni esternalizzata;

- vii. konċentrazzjoni possibbli fi ħdan id-ditta (inkluż, fejn applikabbli, fil-livell tal-grupp tagħha) ikkawżata minn diversi arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud bl-istess CSP kif ukoll konċentrazzjoni possibbli fi ħdan is-settur finanzjarju tal-UE, ikkawżata minn ditti multipli li jagħmlu użu mill-istess CSP jew grupp żgħir ta' CSPs. Meta tivvaluta r-riskju ta' konċentrazzjoni, id-ditta għandha tqis l-arranġamenti kollha tagħha ta' esternalizzazzjoni tal-cloud (u, fejn applikabbli, l-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud fil-livell tal-grupp tagħha) ma' dak is-CSP;

- b) tqis il-benefiċċji u l-kostijiet mistennija tal-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud, inkluż l-ippeżar ta' kwalunkwe riskju sinifikanti li jista' jitnaqqas jew jiġi ġestit aħjar kontra kwalunkwe riskju sinifikanti li jista' jirriżulta bħala riżultat tal-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud.

21. F'każ ta' esternalizzazzjoni ta' funzjonijiet kritiċi jew importanti, id-diliġenza dovuta għandha tinkludi evalwazzjoni tal-adegwatezza tas-CSP. Meta tivvaluta l-adegwatezza tas-CSP, ditta għandha tiżgura li s-CSP ikollu r-reputazzjoni tan-negozju, il-ħiliet, ir-riżorsi (inklużi dawk umani, tal-IT u finanzjarji), l-istruttura organizzazzjonali u, jekk applikabbli, l-awtorizzazzjoni(jiet) jew reġistrazzjoni(jiet) rilevanti biex iwettaq il-funzjoni kritika jew importanti b'mod affidabbli u professjonali u biex jissodisfa l-obbligi tiegħu tul id-durata tal-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud. Fatturi addizzjonali li għandhom jitqiesu fid-diliġenza dovuta dwar is-CSP jinkludu, iżda mhumiex limitati għal:

- a) il-ġestjoni tas-sigurtà tal-informazzjoni u b'mod partikolari l-protezzjoni ta' *data* personali, kunfidenzjali jew b'xi mod ieħor sensittiva;
- b) l-appoġġ tas-servizz, inklużi l-pjanijiet u l-kuntatti ta' appoġġ, u l-proċessi ta' ġestjoni tal-inċidenti;
- c) il-pjanijiet ta' kontinwità tal-operat u ta' rkupru minn diżastru;

22. Fejn xieraq u sabiex tappoġġa d-diliġenza dovuta mwettqa, ditta tista' tuża wkoll ċertifikazzjonijiet ibbażati fuq standards internazzjonali u rapporti tal-awditjar esterni jew interni.

23. Jekk ditta ssir konxja ta' nuqqasijiet sinifikanti u/jew bidliet sinifikanti fis-servizzi pprovduti jew fis-sitwazzjoni tas-CSP, l-analiżi ta' qabel l-esternalizzazzjoni u d-diligenza dovuta dwar is-CSP għandha tiġi rieżaminata minnufih jew fejn meħtieġ imwettqa mill-ġdid.
24. F'każ li ditta tidhol f'arranġament ġdid jew iġġedded arranġament eżistenti ma' CSP li diġà ġie vvalutat, hija għandha tiddetermina, fuq approċċ ibbażat fuq ir-riskju, jekk hijiex meħtieġa diligenza dovuta ġdida.

Linja Gwida 3. Elementi kuntrattwali ewlenin

25. Id-drittijiet u l-obbligi rispettivi ta' ditta u tas-CSP tagħha għandhom jiġu stabbiliti b'mod ċar fi ftehim bil-miktub.
26. Il-ftehim bil-miktub għandu jippermetti espressament il-possibbiltà li d-ditta titterminah, fejn meħtieġ.
27. F'każ ta' esternalizzazzjoni ta' funzjonijiet kritiċi jew importanti, il-ftehim bil-miktub għandu jinkludi mill-inqas:
- a) deskrizzjoni ċara tal-funzjoni esternalizzata;
 - b) id-data tal-bidu u d-data tat-tmiem, fejn applikabbli, tal-ftehim u l-perjodi ta' avviż għas-CSP u għad-ditta;
 - c) il-liġi regolatorja tal-ftehim u, jekk ikun hemm, l-għażla tal-ġurisdizzjoni;
 - d) l-obbligi finanzjarji tad-ditta u tas-CSP;
 - e) jekk is-subesternalizzazzjoni hijiex permessa, u, jekk iva, taħt liema kundizzjonijiet, b'kunsiderazzjoni tal-Linja Gwida 7;
 - f) il-post(ijiet) (jiġifieri reġjuni jew pajjiżi) fejn il-funzjoni esternalizzata se tiġi pprovduta u fejn id-*data* se tiġi pprocessata u maħżuna, u l-kundizzjonijiet li għandhom jiġu ssodisfati, inkluż rekwiżit biex id-ditta tiġi nnotifikata jekk is-CSP jipproponi li jibdel il-post(ijiet);
 - g) dispożizzjonijiet dwar is-sigurtà tal-informazzjoni u l-protezzjoni tad-*data* personali, b'kunsiderazzjoni tal-Linja Gwida 4;
 - h) id-dritt li d-ditta timmonitorja l-prestazzjoni tas-CSP skont l-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud fuq bażi regolari, b'kunsiderazzjoni tal-Linja Gwida 6;
 - i) il-livelli tas-servizz maqbula, li għandhom jinkludu, miri ta' prestazzjoni kwantitattivi u kwalitattivi sabiex jippermettu li jsir monitoraġġ fil-ħin sabiex ikunu jistgħu jittieħdu azzjonijiet korrettivi xierqa mingħajr dewmien żejjed jekk il-livelli tas-servizz maqbula ma jiġux issodisfati;
 - j) l-obbligi ta' rapportar tas-CSP tad-ditta, u, kif xieraq, l-obbligi li jiġu ppreżentati rapporti rilevanti għall-funzjoni ta' sigurtà u l-funzjonijiet ewlenin tad-ditta, bħal rapporti mhejjija mill-funzjoni ta' awditjar intern tas-CSP;

- k) dispożizzjonijiet dwar il-ġestjoni ta' incidenti mis-CSP, inkluż l-obbligu li s-CSP jirrapporta għand id-ditta mingħajr dewmien żejjed incidenti li affettwaw l-operat tas-servizz kuntrattat tad-ditta;
- l) jekk is-CSP għandux jieħu assigurazzjoni obligatorja kontra ċerti riskji u, jekk applikabbli, il-livell tal-kopertura tal-assigurazzjoni mitluba;
- m) ir-rekwiżiti għas-CSP biex jimplimenta u jittestja l-pjanijiet ta' kontinwità tal-operat u ta' rkupru minn diżastru;
- n) ir-rekwiżit li s-CSP jagħti lid-ditta, lill-awtoritajiet kompetenti tagħha u lil kwalunkwe persuna oħra maħtura mid-ditta jew mill-awtoritajiet kompetenti d-dritt li jaċċessaw ("drittijiet ta' aċċess") u li jispezzjonaw ("drittijiet ta' awditjar") l-informazzjoni, il-bini, is-sistemi u l-apparati rilevanti tas-CSP sal-punt meħtieġ biex tiġi mmonitorjata l-prestazzjoni tas-CSP skont l-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud u l-konformità tiegħu mar-rekwiżiti regolatorji u kuntrattwali applikabbli, b'kunsiderazzjoni tal-Linja Gwida 6;
- o) dispożizzjonijiet li jiżguraw li d-data li s-CSP jipproċessa jew jaħżen f'isem id-ditta tkun tista' tiġi aċċessata, irkuprata u ritornata lid-ditta kif meħtieġ, b'kunsiderazzjoni tal-Linja Gwida 5.

Linja Gwida 4. Sigurtà tal-informazzjoni

28. Ditta għandha tistabbilixxi rekwiżiti tas-sigurtà tal-informazzjoni fil-politiki u l-proċeduri interni tagħha u fi ħdan il-ftehim bil-miktub ta' esternalizzazzjoni tal-cloud u timmonitorja l-konformità ma' dawn ir-rekwiżiti fuq bażi kontinwa, inkluż biex tipproteġi *data* kunfidenzjali, personali jew b'xi mod ieħor sensittiva. Dawn ir-rekwiżiti għandhom ikunu proporzjonati man-natura, l-iskala u l-komplessità tal-funzjoni li d-ditta testernalizza lis-CSP u r-riskji inerenti għal din il-funzjoni.
29. Għal dak il-għan, f'każ ta' esternalizzazzjoni ta' funzjonijiet kritiċi jew importanti, u mingħajr preġudizzju għar-rekwiżiti applikabbli skont il-GDPR, ditta, li tapplika approċċ ibbażat fuq ir-riskju, għandha mill-inqas:
- a) *organizzazzjoni tas-sigurtà tal-informazzjoni*: tiżgura li jkun hemm allokkazzjoni ċara tar-rwoli u r-responsabbiltajiet tas-sigurtà tal-informazzjoni bejn id-ditta u s-CSP, inkluż b'rabta mad-detezzjoni tat-theddid, il-ġestjoni tal-incidenti u l-ġestjoni tas-software korrettiv, u tiżgura li s-CSP ikun effettivament kapaċi jissodisfa r-rwoli u r-responsabbiltajiet tiegħu;
 - b) *ġestjoni tal-identità u tal-aċċess*: tiżgura li jkun hemm stabbiliti mekkaniżmi ta' awtentikazzjoni b'saħħithom (pereżempju awtentikazzjoni b'ħafna fatturi) u kontrolli tal-aċċess bil-għan li jiġi evitat aċċess mhux awtorizzat għad-*data* tad-ditta u r-riżorsi tal-cloud back-end;
 - c) *kriptagg u persunal maniġerjali ewlieni*: tiżgura li jintużaw teknoloġiji rilevanti ta' kriptagg, fejn meħtieġ, għal *data* fi tranżitu, *data* f'memorja, *data* wieqfa u backups tad-*data*, flimkien ma' soluzzjonijiet xierqa ta' persunal maniġerjali ewlieni biex tillimita r-riskju ta' aċċess mhux awtorizzat għaċ-ċwieviet kriptografiċi; b'mod

- partikolari, id-ditta għandha tqis teknoloġija u proċessi mill-aktar avvanzati meta tagħżel is-soluzzjoni tagħha ta' persunal maniġerjali ewlieni;
- d) *sigurtà tal-operazzjonijiet u tan-network*: tqis livelli xierqa ta' disponibbiltà tan-network, segregazzjoni tan-network (pereżempju l-iżolament tat-tenant fl-ambjent kondiviż tal-cloud, is-separazzjoni operazzjonali fir-rigward tal-web, il-loġika tal-applikazzjoni, is-sistema operattiva, in-network, is-Sistema ta' Ġestjoni tal-Bażi tad-Data (DBMS) u s-saffi tal-ħżin) u ambjenti tal-ipproċessar (pereżempju l-ittestjar, l-ittestjar tal-Aċċettazzjoni mill-Utent, l-iżvilupp, il-produzzjoni)
 - e) *interfaċċi għall-ipprogrammar tal-applikazzjonijiet (API)*: tqis mekkaniżmi għall-integrazzjoni tas-servizzi ta' cloud mas-sistemi tad-ditta biex tiżgura s-sigurtà tal-APIs (pereżempju l-istabbiliment u ż-żamma ta' politiki u proċeduri dwar is-sigurtà tal-informazzjoni għal APIs f'diversi interfaċċi ta' sistemi, ġurisidizzjonijiet, u funzjonijiet tan-negozju għall-prevenzjoni ta' żvelar mhux awtorizzat, modifika jew qerda ta' data);
 - f) *kontinwità tal-operat u rkupru minn diżastru*: tiżgura li jkun hemm stabbiliti kontrolli effettivi tal-kontinwità tal-operat u tal-irkupru minn diżastru (pereżempju billi tistabbilixxi rekwiżiti minimi ta' kapaċità, tagħżel opzjonijiet ta' ospitar li huma ġeografikament mifruxa, bil-kapaċità li taqleb minn waħda għall-oħra, jew titlob u tirreżamina d-dokumentazzjoni li turi r-rotta tat-trasport tad-data tad-ditta fost is-sistemi tas-CSP, kif ukoll tqis il-possibbiltà li tirreplika immaġnijiet tal-magni għal post ta' ħżin indipendenti, li jkun iżolat biżżejjed min-network jew li jitneħħa minn fuq l-internet);
 - g) *lokalità tad-data*: tadotta approċċ ibbażat fuq ir-riskju għall-ħżin tad-data u l-lokalità/lokalitajiet tal-ipproċessar tad-data (jiġifieri reġjuni jew pajjiżi);
 - h) *konformità u monitoraġġ*: tivverifika li s-CSP jikkonforma mal-istandards tas-sigurtà tal-informazzjoni rikonoxxuti internazzjonalment u jkun implimenta kontrolli xierqa tas-sigurtà tal-informazzjoni (pereżempju billi titlob lis-CSP jipprovdi evidenza li jwettaq rieżamijiet rilevanti tas-sigurtà tal-informazzjoni u billi twettaq valutazzjonijiet u testijiet regolari fuq l-arranġamenti tas-sigurtà tal-informazzjoni tas-CSP).

Linja Gwida 5. Strateġiji ta' ħruġ

30. F'każ ta' esternalizzazzjoni ta' funzjonijiet kritiċi jew importanti, ditta għandha tiżgura li tkun tista' toħroġ mill-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud mingħajr tfixkil żejjed għall-attivitajiet u s-servizzi tan-negozju tagħha lill-klijenti tagħha, u mingħajr ebda detriment għall-konformità tagħha mal-obbligi tagħha skont il-leġiżlazzjoni applikabbli, kif ukoll il-kunfidenzjalità, l-integrità u d-disponibbiltà tad-data tagħha. Għal dak il-għan, ditta għandha:
- a) tiżviluppa pjanijiet ta' ħruġ li jkunu komprensivi, dokumentati u ttestjati b'mod suffiċjenti. Dawn il-pjanijiet għandhom jiġu aġġornati kif meħtieġ, inkluż f'każ ta' bidliet fil-funzjoni esternalizzata;

- b) tidentifika soluzzjonijiet alternattivi u tiżviluppa pjanijiet ta' tranżizzjoni biex tneħhi l-funzjoni esternalizzata u d-*data* mis-CSP u, fejn applikabbli, kwalunkwe subesternalizzatur, u tittrasferihom lis-CSP alternattiv indikat mid-ditta jew direttament lura lid-ditta. Dawn is-soluzzjonijiet għandhom jiġu ddefiniti fir-rigward tal-isfidi li jistgħu jirriżultaw mil-lokalità tad-*data*, filwaqt li jittieħdu l-miżuri meħtieġa biex tiġi żgurata l-kontinwità tal-operat matul il-fażi ta' tranżizzjoni;
 - c) tiżgura li l-ftehim bil-miktub ta' esternalizzazzjoni tal-cloud jinkludi l-obbligu li s-CSP jappoġġa t-trasferiment ordnat tal-funzjoni esternalizzata, u l-ipproċessar relatat tad-*data*, mis-CSP u kwalunkwe subesternalizzatur għal CSP ieħor indikat mid-ditta jew direttament lid-ditta f'każ li d-ditta tattiva l-istrategġija ta' ħruġ. L-obbligu li jiġi appoġġat it-trasferiment ordnat tal-funzjoni esternalizzata, u t-trattament relatat tad-*data*, għandhom jinkludu, fejn rilevanti, it-tħassir sigur tad-*data* mis-sistemi tas-CSP u kwalunkwe subesternalizzatur.
31. Meta tiżviluppa l-pjanijiet ta' ħruġ u s-soluzzjonijiet imsemmija fil-punti (a) u (b) hawn fuq ("strategġija ta' ħruġ"), id-ditta għandha tqis dan li ġej:
- a) tiddefinixxi l-oġġetti tal-istrategġija ta' ħruġ;
 - b) tiddefinixxi l-eventi skattaturi li jistgħu jattivaw l-istrategġija ta' ħruġ. Dawn għandhom jinkludu mill-inqas it-terminazzjoni tal-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud fuq l-inizjattiva tad-ditta jew tas-CSP u l-falliment jew waqfien serju ieħor tal-attività kummerċjali tas-CSP;
 - c) twettaq analiżi tal-impatt tan-negozju li tkun proporzjonata mal-funzjoni esternalizzata sabiex tidentifika liema riżorsi umani u oħrajn ikunu meħtieġa biex timplimenta l-istrategġija ta' ħruġ;
 - d) tassenja rwoli u responsabbiltajiet għall-ġestjoni tal-istrategġija ta' ħruġ;
 - e) tittestja l-adegwatezza tal-istrategġija ta' ħruġ, billi tuża approċċ ibbażat fuq ir-riskju, (pereżempju, billi twettaq analiżi tal-kostijiet potenzjali, l-impatt, ir-riżorsi u l-implikazzjonijiet taż-żmien tat-trasferiment ta' servizz esternalizzat lil fornitur alternattiv);
 - f) tiddefinixxi kriterji ta' suċċess tat-tranżizzjoni.
32. Ditta għandha tinkludi indikaturi tal-eventi skattaturi tal-istrategġija ta' ħruġ fil-monitoraġġ u s-sorveljanza kontinwi tagħha tas-servizzi pprovduti mis-CSP skont l-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud.

Linja Gwida 6. Drittijiet ta' Aċċess u ta' Awditjar

33. Ditta għandha tiżgura li l-ftehim bil-miktub ta' esternalizzazzjoni tal-cloud ma jillimitax l-eżerċizzju effettiv tad-ditta u tal-awtorità kompetenti tad-drittijiet ta' aċċess u ta' awditjar u tal-opzjonijiet ta' sorveljanza fuq is-CSP.
34. Ditta għandha tiżgura li l-eżerċizzju tad-drittijiet ta' aċċess u ta' awditjar (pereżempju, il-frekwenza tal-awditjar u l-oqsma u s-servizzi li għandhom jiġu awditjati) iqis jekk l-

esternalizzazzjoni hijiex relatata ma' funzjoni kritika jew importanti, kif ukoll in-natura u l-firxa tar-riskji u l-impatt li jirriżultaw mill-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud fuq id-ditta.

35. F'każ li l-eżerċizzju tad-drittijiet ta' aċċess jew ta' awditjar, jew l-użu ta' ċerti tekniki tal-awditjar joħolqu riskju għall-ambjent tas-CSP u/jew klijent ieħor tas-CSP (pereżempju billi jkollhom impatt fuq il-livelli tas-servizz, il-kunfidenzjalità, l-integrità u d-disponibbiltà tad-data), is-CSP għandu jipprovdi raġunament ċar lid-ditta dwar għaliex dan joħloq riskju u s-CSP għandu jaqbel mad-ditta dwar modi alternattivi biex jinkiseb riżultat simili (pereżempju, l-inklużjoni ta' kontrolli speċifiċi li għandhom jiġu ttestjati f'rapport/ċertifikazzjoni speċifika prodotta mis-CSP).
36. Mingħajr preġudizzju għar-responsabbiltà finali tagħhom rigward l-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud, sabiex jużaw ir-riżorsi tal-awditjar b'mod aktar effiċjenti u jnaqqsu l-piż organizzattiv fuq is-CSP u l-klijenti tiegħu, id-ditti jistgħu jużaw:
- a) ċertifikazzjonijiet ta' parti terza u rapporti tal-awditjar esterni jew interni li jkunu magħmula disponibbli mis-CSP;
 - b) awditi aggregati mwettqa b'mod kongunt ma' klijenti oħra tal-istess CSP jew awditi aggregati mwettqa minn awditur ta' parti terza maħtur minn diversi klijenti tal-istess CSP.
37. F'każ ta' esternalizzazzjoni ta' funzjonijiet kritiċi jew importanti, ditta għandha tivvaluta jekk iċ-ċertifikazzjonijiet ta' parti terza u r-rapporti tal-awditjar esterni jew interni msemmija fil-paragrafu 37(a) humiex adegwati u suffiċjenti biex tikkonforma mal-obbligi tagħha skont il-leġiżlazzjoni applikabbli u għandha timmira li ma-ż-żmien ma tiddependix biss minn dawn iċ-ċertifikazzjonijiet u r-rapporti.
38. F'każ ta' esternalizzazzjoni ta' funzjonijiet kritiċi jew importanti, ditta għandha tagħmel użu miċ-ċertifikazzjonijiet ta' parti terza u mir-rapporti tal-awditjar esterni jew interni msemmija fil-paragrafu 37(a) biss jekk:
- a) tkun sodisfatta li l-kamp ta' applikazzjoni taċ-ċertifikazzjonijiet jew tar-rapporti tal-awditjar ikopri s-sistemi ewlenin tas-CSP (pereżempju l-proċessi, l-applikazzjonijiet, l-infrastruttura, iċ-ċentri tad-data), il-kontrolli ewlenin identifikati mid-ditta u l-konformità mal-leġiżlazzjoni applikabbli rilevanti;
 - b) tivvaluta bir-reqqa l-kontenut taċ-ċertifikazzjonijiet jew tar-rapporti tal-awditjar fuq bażi regolari u tivverifika li iċ-ċertifikazzjonijiet jew ir-rapporti mhumix skaduti;
 - c) tiżgura li s-sistemi u l-kontrolli ewlenin tas-CSP ikunu koperti fil-verżjonijiet futuri taċ-ċertifikazzjonijiet jew tar-rapporti tal-awditjar;
 - d) tkun sodisfatta bil-parti li tiċċertifika jew li tawditja (pereżempju fir-rigward tal-kwalifiki, l-għarfien espert, it-tweġiq mill-ġdid/il-verifika tagħha tal-evidenza fil-fajl tal-awditjar sottostanti kif ukoll ir-rotazzjoni tal-kumpanija taċ-ċertifikazzjoni jew tal-awditjar);

- e) tkun sodisfatta li jinħargu ċ-ċertifikazzjonijiet u li l-awditi jitwettqu skont standards xierqa u jinkludu test tal-effettività tal-kontrolli ewlenin stabbiliti;
 - f) ikollha d-dritt kuntrattwali li titlob l-espansjoni tal-kamp ta' applikazzjoni taċ-ċertifikazzjonijiet jew tar-rapporti tal-awditjar għal sistemi u kontrolli oħra rilevanti tas-CSP; l-għadd u l-frekwenza ta' tali talbiet għall-modifika tal-kamp ta' applikazzjoni għandhom ikunu raġonevoli u leġittimi minn perspettiva ta' ġestjoni tar-riskju;
 - g) iżżomm id-dritt kuntrattwali li twettaq awditi individwali fuq il-post fid-diskrezzjoni tagħha fir-rigward tal-funzjoni esternalizzata.
39. Ditta għandha tiżgura li, qabel żjara fuq il-post, inkluż minn parti terza maħtura mid-ditta (pereżempju awditur), jiġi pprovdut avviż minn qabel lis-CSP fi żmien raġonevoli, sakemm notifika bikrija minn qabel ma tkunx possibbli minħabba sitwazzjoni ta' emerġenza jew ta' kriżi jew twassal għal sitwazzjoni fejn l-awditu ma jibqax effettiv. Tali avviż għandu jinkludi l-post, l-iskop taż-żjara u l-persunal li se jipparteċipa fiż-żjara.
40. Fid-dawl tal-fatt li s-servizzi ta' cloud jippreżentaw livell għoli ta' kumplessità teknika u jqajmu sfidi ġurisdizzjonali speċifiċi, il-persunal li jwettaq l-awditu – sew jekk ikunu l-awdituri interni tad-ditta jew inkella l-awdituri li jaġixxu f'isimha – għandu jkollu l-ħiliet u l-għarfien adegwati biex jivvaluta kif xieraq is-servizzi rilevanti ta' cloud u jwettaq awditu effettiv u rilevanti. Dan għandu japplika wkoll għall-persunal tad-ditti li jirrieżamina ċ-ċertifikazzjonijiet jew ir-rapporti tal-awditjar ipprovduti mis-CSP.

Linja Gwida 7. Subesternalizzazzjoni

41. Jekk is-subesternalizzazzjoni ta' funzjonijiet kritiċi jew importanti (jew partijiet materjali tagħha) tiġi permessa, il-ftehim bil-miktub ta' esternalizzazzjoni tal-cloud bejn id-ditta u s-CSP għandu:
- a) jispeċifika kwalunkwe parti jew aspekk tal-funzjoni esternalizzata li huma esklużi mis-subesternalizzazzjoni potenzjali;
 - b) jindika l-kundizzjonijiet li għandhom jiġu osservati f'każ ta' subesternalizzazzjoni;
 - c) jispeċifika li s-CSP jibqa' responsabbli u huwa obligat li jissorvelja dawk is-servizzi li jkunu ġew subesternalizzati minnu sabiex jiġi żgurat li l-obbligi kuntrattwali kollha bejn is-CSP u d-ditta jiġu ssodisfati kontinwament;
 - d) jinkludi l-obbligu li s-CSP jinnotifika lid-ditta dwar kwalunkwe subesternalizzazzjoni intenzjonata, jew bidliet materjali tagħha, b'mod partikolari fejn dan jista' jaffettwa l-kapaċità tas-CSP li jissodisfa l-obbligi tiegħu skont l-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud mad-ditta. Il-perjodu ta' notifika stabbilit fil-ftehim bil-miktub għandu jippermetti lid-ditta biżżejjed żmien tal-inqas biex twettaq valutazzjoni tar-riskju tas-subesternalizzazzjoni proposta jew bidliet materjali fiha u toġġezzjonahom jew tapprovahom espliċitament, kif indikat fil-punt (e) hawn taħt;

- e) jiżgura li d-ditta jkollha d-dritt li toġġezzjona għas-subesternalizzazzjoni intenzjonata, jew bidliet materjali fiha, jew li tkun meħtieġa approvazzjoni espliċita qabel ma s-subesternalizzazzjoni proposta jew il-bidliet materjali jidhlu fis-seħħ;
- f) jiżgura li d-ditta jkollha d-dritt kuntrattwali li ttemm l-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud mas-CSP f'każ li toġġezzjona għas-subesternalizzazzjoni proposta jew bidliet materjali fiha u f'każ ta' subesternalizzazzjoni mhux dovuta (pereżempju meta s-CSP jipproċedi bis-subesternalizzazzjoni mingħajr ma jinnotifika lid-ditta jew jikser b'mod serju l-kundizzjonijiet tas-subesternalizzazzjoni speċifikati fil-ftehim ta' esternalizzazzjoni).

42. Id-ditta għandha tiżgura li s-CSP jissorvelja lis-subesternalizzatur kif xieraq.

Linja Gwida 8. Notifika bil-miktub lill-awtoritajiet kompetenti

43. Id-ditta għandha tinnotifika bil-miktub lill-awtorità kompetenti tagħha fil-ħin dwar l-arranġamenti ppjanati ta' esternalizzazzjoni tal-cloud li jikkonċernaw funzjoni kritika jew importanti. Id-ditta għandha tinnotifika wkoll fil-ħin u bil-miktub lill-awtorità kompetenti tagħha dwar daww l-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud li jikkonċernaw funzjoni li qabel kienet ikklassifikata bħala mhux kritika jew mhux importanti u mbagħad saret kritika jew importanti.

44. In-notifika bil-miktub tad-ditta għandha tinkludi, filwaqt li tqis il-prinċipju tal-proporzjonalità, tal-anqas l-informazzjoni li ġejja:

- a) id-data tal-bidu tal-ftehim ta' esternalizzazzjoni tal-cloud u, kif applikabbli, id-data li jmiss tat-tiġdid tal-kuntratt, id-data tat-tmiem u/jew il-perjodi ta' avviż għas-CSP u għad-ditta;
- b) deskrizzjoni ċara tal-funzjoni esternalizzata;
- c) sommarju qasir tar-raġunijiet għaliex il-funzjoni esternalizzata titqies bħala kritika jew importanti;
- d) l-isem u l-isem tad-ditta (jekk ikun hemm) tas-CSP, il-pajjiż tar-reġistrazzjoni tiegħu, in-numru tar-reġistrazzjoni korporattiva tiegħu, l-identifikatur tal-entità legali tiegħu (fejn disponibbli), l-indirizz irreġistrat tiegħu, id-dettalji ta' kuntatt rilevanti tiegħu u l-isem tal-kumpanija omm tiegħu (jekk ikun hemm);
- e) il-liġi regolatorja tal-ftehim ta' esternalizzazzjoni tal-cloud u, jekk ikun hemm, l-għażla tal-ġurisdizzjoni;
- f) il-mudelli ta' implimentazzjoni tal-cloud u n-natura speċifika tad-data li għandha tinżamm mis-CSP u l-postijiet (jiġifieri reġjuni jew pajjiżi) fejn se tinħażen tali data;
- g) id-data tal-valutazzjoni l-aktar reċenti fir-rigward tal-kritikalità jew tal-importanza tal-funzjoni esternalizzata;
- h) id-data tal-valutazzjoni tar-riskju jew tal-awditjar l-aktar reċenti tas-CSP flimkien ma' sommarju qasir tar-riżultati ewlenin, u d-data tal-valutazzjoni tar-riskju jew tal-awditjar ippjanat li jmiss;

- i) il-korp individwali jew deċiżjonali fid-ditta li jkun approva l-arranġament ta' esternalizzazzjoni tal-cloud;
- j) fejn applikabbli, l-ismijiet ta' kwalunkwe subesternalizzatur li lilu jiġu subesternalizzati partijiet materjali ta' funzjoni kritika jew importanti, inkluż il-pajjiż jew ir-regġun fejn is-subesternalizzaturi huma rreġistrati, fejn se jitwettaq is-servizz subesternalizzat, u fejn se tinħażen id-*data*;

Linja Gwida 9. Superviżjoni tal-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud

- 45. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jivvalutaw ir-riskji li jirriżultaw mill-arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud tad-ditti bħala parti mill-proċess superviżorju tagħhom. B'mod partikolari, din il-valutazzjoni għandha tiffoka fuq l-arranġamenti relatati mal-esternalizzazzjoni ta' funzjonijiet kritiċi jew importanti.
- 46. L-awtoritajiet kompetenti għandhom ikunu sodisfatti bil-fatt li dawn jistgħu jwettqu superviżjoni effettiva, b'mod partikolari meta d-ditti jesternalizzaw funzjonijiet kritiċi jew importanti li jitwettqu barra mill-UE.
- 47. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jivvalutaw permezz ta' approċċ ibbażat fuq ir-riskju jekk id-ditti:
 - a) għandhomx stabbiliti l-governanza, ir-riżorsi u l-proċessi operazzjonali rilevanti biex jidhlu f'arranġamenti ta' esternalizzazzjoni tal-cloud u jimplimentawhom u jissorveljawhom b'mod xieraq u effettiv;
 - b) jidentifikawx u jiġġestixxux ir-riskji rilevanti kollha relatati mal-esternalizzazzjoni tal-cloud.
- 48. Fejn jiġu identifikati riskji ta' konċentrazzjoni, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jimmonitorjaw l-iżvilupp ta' tali riskji u jevalwaw kemm l-impatt potenzjali tagħhom fuq ditti oħra li jissorveljaw kif ukoll l-istabbiltà tas-suq finanzjarju.